

bilten³

Novice Slovenske akreditacije

Spremenjen postopek akreditiranja

Uvajanje nove grafične podobe SA

Nova področja akreditiranja

**Dan akreditacije - prepletanje
usposabljanja, novosti in druženja**

Seznam akreditiranih organov

Akreditacija je v Evropi vse pomembnejša

Dr. Boštjan Godec
Direktor Slovenske akreditacije

V zadnjem obdobju je opaziti, da se akreditaciji pripisuje vedno večji pomen. Tudi na ravni Evropske komisije iščejo ustrezne formalne možnosti, kako bi akreditacijo močneje vgradili v sistem tehnične zakonodaje ES, hkrati pa vzpostavili trdnjše in urejene povezave med Evropsko komisijo in Evropskim združenjem za akreditacijo (EA).

¶ SOGS, ki je posvetovalni organ Evropske komisije, je na sestanku 29. in 30. novembra 2004 obravnaval dokument, ki se dotika revizije pravil novega in globalnega pristopa. V tem dokumentu je ena od pomembnih točk namenjena akreditaciji.

¶ Vsaka država članica EU mora vzpostaviti in vzdrževati nacionalni akreditacijski sistem. Nacionalnemu akreditacijskemu organu mora status podeliti država. Akreditacija mora vključevati aktivnosti, temelječe na standardih, ki so vezane na ocenjevanje in potrjevanje usposobljenosti organov za ugotavljanje skladnosti. Države članice morajo prepoznati akreditacijo kot servis širšega gospodarskega interesa in akreditacija naj zajema tako regulirano kot neregulirano področje.

¶ Pravica izvajanja akreditacije mora biti podeljena samo enemu organu. Akreditacijski organ mora delovati popolnoma nepridobitno in akreditacija ne sme biti tržna kategorija. Akreditacija naj bo zadnja stopnja kontrole organov za ugotavljanje skladnosti. Da bi države članice EU zagotovile nepristranost akreditacijskega organa, morajo izvesti vse potrebne ukrepe, da preprečijo vpletenost nacionalnih akreditacijskih organov v samo ugotavljanje sklad-

nosti ali v svetovne aktivnosti. Države članice morajo prav tako zagotoviti, da akreditacijski organ izkazuje visoko raven tehnične kompetentnosti, ki jo izkazuje v medsebojnih preverjanjih na evropski ravni. Zato morajo države članice omogočiti akreditacijskim organom, tudi s finančno podporo, da lahko vzdržujejo visoko raven tehnične kompetentnosti in članstva ter sodelujejo v akreditacijskih organizacijah.

¶ Ker se na ta način daje večja prednost nacionalnim akreditacijskim organom, je ključno, da se akreditacijski organi med seboj čimbolj uskladijo. Zato bo v prihodnosti treba še okrepiti medsebojno priznavanje rezultatov akreditacij, prav tako pa bo treba razmisliti o večji izmenjavi ocenjevalcev, saj bi to lahko bil eden od načinov, kako hitreje uskladiti različne pristope in merila med posameznimi akreditacijskimi organi.

¶ V EU so torej s tem dokumentom vzpostavljena dobra izhodišča, da bodo tako zastavljeni cilji lahko tudi izpeljani, verjetno pa bo preteklo še nekaj časa, da bo dokument, ki je bil dan v razpravo, tudi sprejet z ustrežno resolucijo Evropske komisije. Predvsem lahko nasprotovanje pričakujemo pri nekaterih večjih državah, kjer njihov specifični sistem akreditiranja ni v celoti skladen s predstavljenim dokumentom. Pri nas pa je sistem akreditiranja postavljen na podobnih izhodiščnih temeljih, zato ga Slovenija v celoti podpira.

Dr. Boštjan Godec

Grafična podoba SA v novi "preobleki"

V več kot devet mesecev po potrditvi predloga novega znaka na Svetu SA so bili izpolnjeni tudi formalni pogoji za začetek njegove uporabe. Vlada RS je namreč konec novembra 2004 potrdila spremembe statuta, ki v drugem poglavju med drugim določa tudi obliko znaka Slovenske akreditacije.

¶ Novi znak je oblikovan kot navzgor usmerjen trikotnik, kar ponazarja stabilnost, kredibilnost, rast, pozitivnost, obenem pa je vanj vtisnjena tudi kratica SA. Trikotna osnova je za valovito črto razdeljena na dva dela, ki se medsebojno popolnoma prilegata. To natančno ujemanje oblik lahko med drugim izraža tudi prileganje standardom, zanesljivost in pravilnost, lastnosti, ki so neločljivo povezane tudi z akreditacijo. Barvna kombinacija temno modre in sive izraža predvsem profesionalnost, resnost in zupanje.

¶ Oblikovne prenovitve sta bila poleg mnogih drugih dokumentov in elementov celostne grafične podobe deležna tudi akreditacijska listina ter akreditacijski

znaki, ki jih po pridobitvi akreditacije prejmejo akreditirani organi in jih uporabljajo v povezavi s sklicevanjem na svoj status (glede pridobljene akreditacije). Grafična prenova akreditacijskih znakov pa ni edina sprememba, ki je botrovala novi izdaji dokumenta S05, Pravila za uporabo akreditacijskega znaka SA in sklicevanje na akreditacijo, pač pa je bil dokument deležen tudi bistvenih vsebinskih sprememb. Med drugim uvaja ločeno označevanje preiskovalnih in kalibracijskih laboratorijev, s čimer je povezano preštevilčenje akreditacijskih listin za vse laboratorije. Zaradi sprememb standarda za akreditiranje kontrolnih organov (SIST EN 45004:1997 je bil preklican in nadomeščen s standardom SIST EN ISO/IEC 17020:2004) se je spremenil tudi akreditacijski znak zanje. Zaradi številnih sprememb bo Slovenska akreditacija na novo izdala akreditacijske listine in pripadajoče priloge ter akreditacijske znake predvidoma do začetka aprila 2005 vsem akreditiranim organom, ki teh v novi obliki še nimajo.

Akreditacijska listina

Akreditacijski znak (kalibracijski laboratorij)

Dan akreditacije

Prepletanje usposabljanja, novosti in druženja na Dnevu akreditacije

Program zdaj že tradicionalnega posvetovanja o akreditaciji, ki je 18. novembra 2004 v Ljubljani potekal pod imenom Dan akreditacije, je znova prinesel vrsto zanimivih tem za številne udeležence srečanja. Skozi program so se prepletale vsebine, namenjene tako usposabljanju kot obveščanju, ni pa manjkalo niti priložnosti za druženje in izmenjavo stališč ter pogledov z udeleženci, ki so na različne načine povezani z akreditacijo.

¶ S svojim prispevkom in tudi siceršnjim aktivnim sodelovanjem v razpravah je srečanje obogatil predsednik Evropskega združenja za akreditacijo (EA) ter od oktobra 2004 dalje tudi predsednik Mednarodnega združenja za akreditiranje laboratorijev (ILAC) Daniel Pierre, ki je v uvodnem predavanju predstavil temeljne razloge za obstoj akreditacije, koristi, ki jih ta prinaša različnim uporabnikom, in pomen mednarodnih akreditacijskih sporazumov (MLA), nakazal pa je tudi številne izzive za vse, ki so na različne načine vključeni v sistem akreditiranja. Po njegovih besedah se Evropska komisija vedno bolj zaveda pomena akreditacije, zato jo vedno bolj sistematično vključuje v temeljne načine delovanja trga v evropskem prostoru. Ker je g. Pierre nedavno postal tudi predsednik ILAC, ki povezuje vse akreditirane laboratorije v svetovnem merilu, si lahko obetamo močnejši vpliv "evropske linije" tudi širše. Kot direktor francoske akreditacijske službe COFRAC je v sproščenem nastopu z veseljem postregel tudi s številnimi in zanimivimi izkušnjami iz sistema akreditiranja v Franciji.

¶ Posebna pozornost občinstva je bila namenjena predstavitvi novosti in sprememb v sistemu akreditiranja. Jože Korbar, tehnični vodja SA, je predstavil spremembe zahtev za akreditacijske organe (izdan nov enovit standard ISO/IEC 17011), napovedano

novanja upošteva in obravnava, pojasnjena pa sta bila tudi obseg ocenjevanja v postopkih ugotavljanja skladnosti in vloga akreditacije v postopkih priglasitve. Katja Otrin Debevc je predstavila najpogostejše pomanjkljivosti, s katerimi se ocenjevalci srečujejo pri ocenjevanjih, med njimi neskladnosti, povezane z organizacijo in vodenjem ter izvajanjem sistema kakovosti, osebjem, opremo in drugimi zahtevami "akreditacijskih" standardov, dotaknila pa se je tudi drugih ovir pri tehnični pripravi in izvedbi ocenjevanj. Za konec je sledilo nekaj možnih rešitev in ukrepov, ki bi odpravili temeljne vzroke za neskladnosti in obenem olajšali delo vseh sodelujočih v postopku.

¶ Nekoliko daljši odmor, ki je sledil dopoldanskemu delu programa, so udeleženci izkoristili za medsebojno druženje in prijeten pomenek o številnih z akreditacijo bolj ali manj povezanih temah.

¶ Zadnji del posvetovanja je bil namenjen predstavitvi izkušenj akreditiranih organov o njihovih pričakovanjih v zvezi z akreditacijo, ki ji je sledila okrogla miza. Najprej sta svoje izkušnje nazorno prikazala direktor področja meroslovja na SIQ Zoran Svetik in direktor IVD Maribor Štefan Greif. Prvi je v zanimivem in dinamičnem predavanju predstavil številne in bogate izkušnje SIQ z akreditacijo, dotaknil pa se je tudi s tem povezanih pričakovanj in strahov. Vsebinski poudarki predstavitve g. Greifa so bili osredotočeni na razloge za odločitev IVD za akreditacijo, pregled razvoja njihovega sistema kakovosti in meril napredka pri pridobivanju akreditacije, sklepnih del predstavitve pa je bila ocena upravičenosti "naložbe" v akreditacijo in izpolnitve pričakovanj. Prispevka sta bila dobrodošel uvod v okroglo mizo, na kateri so sodelovali predsednik EA in ILAC Daniel Pierre, direktor SA Boštjan Godec, tehnični vodja SA Jože Korbar, predstavnica ministrstev Mira Kos Skubic ter predstavnica organov za ugotavljanje skladnosti Manja

revizijo standarda za akreditiranje laboratorijev ISO/IEC 17025, ki bo izšla predvidoma v letu 2005 (glavne spremembe, prehodno obdobje), številne novosti in spremembe med dokumenti EA in SA, dotaknil pa se je tudi sprememb postopka akreditiranja in njihovega vpliva na dosedanja način dela. Jure Čižman je nekoliko podrobneje predstavil nove akreditacijske znake ter spremembe pravil za njihovo uporabo in sklicevanje na akreditacijo. O akreditaciji v postopkih ugotavljanja skladnosti sta vsak s svojega zornega kota spregovorila predstavnica Ministrstva za gospodarstvo Breda Goršek ter vodja akreditiranja kontrolnih organov pri SA Vasja Hrovat. Udeleženci so v tej predstavitvi izvedeli več o tem, kdaj ministrstvo zahteva akreditacijo ter kako jo v postopkih ime-

Moder, žal pa med udeleženci ni bilo vabljenih predstavnikov s področja industrije in trgovine ter potrošniških organizacij. Okroglo mizo so s svojimi vprašanji in komentarji razgibali tudi udeleženci posvetovanja. V razpravi se je potrdilo stališče, da sta uveljavljanje pomena akreditacije in povečanje njene prepoznavnosti v vsakodnevnem življenju zelo kompleksna procesa, ki zahtevata sodelovanje in pozitivno naravnost vseh vpletenih.

¶ Odziv udeležencev je znova dokazal, da je Dan akreditacije potreben in zaželen, saj je dobrodošel način za celovito predstavitev novosti in drugih aktualnih tem, ki zanimajo širšo "akreditacijsko" javnost, nudi pa tudi možnost temeljnega izobraževanja o akreditaciji ter izmenjave izkušenj in mnenj vseh sodelujočih.

Novosti in spremembe med dokumenti SA in EA

Na spletni strani www.gov.si/sa so objavljeni "prenovljeni" dokumenti Slovenske akreditacije, ki so pomembni za akreditirane organe in tiste, ki se na pridobitev akreditacije še pripravljajo. Vsem objavljenim dokumentom je skupna sprememba oblikovne podobe, saj ima Slovenska akreditacija nov znak, nekateri dokumenti pa so bili deležni tudi bistvenih vsebinskih sprememb. Med njimi naj izpostavimo predvsem dokumenta S03 Pravila postopka akreditiranja ter S05 Pravila za uporabo akreditacijskega znaka SA in sklicevanje na akreditacijo.

¶ Nekaj manjših sprememb je v času od julija 2004 do marca 2005 zaslediti tudi med dokumenti

vsaj druga vodila EA so tudi ta v celoti objavljena na njihovi spletni strani www.european-accreditation.org.

Prenehanje akreditiranja po standardu SIST EN 45004

Standard SIST EN 45004:1997 (EN 45004:1995), ki določa splošna merila za delovanje kontrolnih organov, je nadomestil standard SIST EN ISO/IEC 17020:2004 (ISO/IEC 17020:1998). Slovenska akreditacija od 14. februarja 2005 dalje ugotavlja usposobljenost kontrolnih organov le še po novem standardu. Vsebinskih sprememb v primerjavi s standardom SIST EN 45004 novi standard ne prinaša.

Evropskega združenja za akreditacijo (EA), vendar pa na delo akreditiranih organov večinoma nimajo posebnega vpliva. Spremembe se večinoma nanašajo na postopke in politiko glede sporazumov o medsebojnem priznavanju ter na postopke priprave in odobritve vodil EA. V marcu je končno izšlo tudi vodilo EA-6/03, EA Guidance for Recognition of Verification Bodies under EU ETS Directive, ki je namenjeno podpori prizadevanjem za usklajen pristop k ugotavljanju usposobljenosti preveriteljev poročil o emisijah TGP, ki opravljajo dejavnost skladno z določili direktive EU ETS 2003/87/EC in smernicami vodila komisije 2004/156/EC. Vodilo je v uporabi od 1. marca 2005, rok za njegovo obvezno uvedbo v akreditacijsko prakso članic pa je eno leto. Tako kot

Nova področja akreditiranja

Vzpostavitev nove sheme akreditiranja je tehnično zahteven in časovno omejen proces, ki vključuje pripravo postopka akreditiranja, izobraževanje vodilnih in strokovnih ocenjevalcev ter tudi potrditev zahtev za akreditacijo in celotne sheme akreditiranja prek organa, v katerega so vključene vse zainteresirane strani za akreditacijo. Ponavadi je pri tem potrebno sodelovanje akreditacijskega organa v ustreznih delovnih skupinah v okviru EA, kjer se pripravljajo pravila in merila za akreditiranje takšne sheme.

¶ Slovenska akreditacija je v letu 2004 vzpostavila popolnoma novo shemo akreditiranja, in sicer akre-

ditiranje preveriteljev ravnanja z okoljem (EMAS). Prva akreditacija na tem področju je bila podeljena 24. septembra 2004, svojo usposobljenost kot okoljski preveritelj pa je prvi dokazal Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (SIQ).

¶ Prav tako je bilo na obstoječa področja akreditiranja (preskuševalni laboratoriji, kontrolni organi in certifikacijski organi) vpeljanih veliko novih strokovnih področij. Med njimi so na primer na področju akreditiranja preskuševalnih laboratorijev: preskušanje kmetijskih pridelkov in živilskih proizvodov (GSO), preskušanje elektromagnetne združljivosti izdelkov in preskušanje emisije plinov. Na področju akreditiranja kontrolnih organov so nova področja: kontrola dvigal, kontrola vozil za mednarodni prevoz nevarnih snovi po cesti (ADR), kontrola meril za naprave z valji za preverjanje zaviralne sile pri vozilih na motorni pogon in priklopnih vozilih, kontrola vozil v skladu z nacionalnimi predpisi, kontrola dolžinskih meril.

mnoga druga, na katera se Slovenska akreditacija že sedaj pripravlja.

Več informacij: joze.korbar@gov.si

Ustanovljena delovna skupina za medicinske laboratorije

Tik pred koncem preteklega leta (22. decembra) se je na ustanovnem sestanku zbrala Delovna skupina za medicinske laboratorije, katere namen je predvsem strokovna podpora pri vzpostavitvi sheme akreditiranja po standardu ISO 15189. V delovno skupino so poleg predstavnikov Slovenske akreditacije vključeni tako strokovnjaki s področja dela medicinskih laboratorijev kot tudi uporabniki njihovih rezultatov. Skupina se je doslej sestala dvakrat, naslednji sestanek pa je predviden v aprilu.

¶ S podelitvijo prve akreditacije se je zaključil tudi postopek akreditiranja certifikacijskega organa za certificiranje integrirane predelave hrane in certificiranje organov za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Slovenska akreditacija v tem trenutku intenzivno sodeluje z Ministrstvom za okolje in prostor (MOP) pri vzpostavljanju nove sheme akreditiranja, to je akreditiranja preveriteljev toplogrednih plinov (TGP). V okviru delovne skupine za vzpostavitev akreditacije medicinskih laboratorijev se pripravljajo pogoji za vzpostavitev nove sheme akreditiranja v skladu s standardom ISO 15189. V prihodnosti pričakujemo nova strokovna področja akreditiranja, kot so kontrola tlačnih posod in tlačne opreme, tehničnih pregledov vozil, preskušanje referenčnih materialov in

¶ Na prvem sestanku so člani skupine dobili nekaj osnovnih informacij o akreditaciji. Podlage za razpravo so bile odločitve mednarodnih združenj akreditacijskih organov (ILAC in EA) v zvezi z akreditiranjem medicinskih laboratorijev, oris poteka postopka akreditiranja za laboratorije ter vloge ocenjevalcev in način njihovega usposabljanja.

¶ Na naslednjih sestankih naj bi delovna skupina obravnavala tiste razlike med standardoma ISO 17025 in ISO 15189, ki bodo vplivale na vodenje postopka akreditiranja. Ugotovljeno je bilo, da bodo specifikacije gotovo pri podajanju obsega akreditacije, torej že tudi pri prijavi. Ena od prvih nalog skupine je zato opredeliti okvir za podajanje obsega. V ta namen bodo pregledani podatki o medicinskih labora-

torijih, ki so že akreditirani pri drugih članicah EA. ¶ Prvi postopki bodo izvedeni pod posebnimi (poskusnimi) pogoji. Z opazovanjem dela že usposobljenih tujih ocenjevalcev se bodo pri tem usposabljali tudi naši ocenjevalci, kot je že ustaljena praksa Slovenske akreditacije pri prehodu na novo področje akreditiranja. Slovenska akreditacija bo najprej poizvedela, kateri laboratoriji bi bili pri tem pripravljeni sodelovati in kdaj, ter v skladu s tem načrtovala nadaljnje korake. Več informacij: katja.otrin-debevc@gov.si

Uvajanje novih tehničnih področij akreditiranja kontrolnih organov

Slovenska akreditacija pri razvoju novih področij akreditiranja skuša sproti slediti potrebam uporabnikov akreditacij. V zadnjem času so ugotovljene potrebe po akreditaciji na dveh področjih dejavnosti kontrolnih organov. Prva se pojavlja kot posledica uvajanja nove generacije nadzornih zapisovalnih naprav v vozilih - digitalnih tahografov, kot so predpisani v uredbi Sveta (EC) 3160. Ta dopolnjuje uredbo Sveta (EC) 3821/85, v njej pa so zbrane veljavne tehnične specifikacije za digitalne tahografe. Precej širše področje se kaže pri akreditiranju tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil, ki se aktivno razvija tudi v evropskem prostoru. V ta namen in kot podporo v postopkih akreditiranja je EA že sprejela vodilo EA-5/02, ki je dostopno na njihovi spletni strani (www.european-accreditation.org). Slovenska akreditacija bo v letu 2005 budno spremljala razvoj akreditacije na obeh področjih, skladno s potrebami pa načrtuje tudi uvajanje postopkov akreditiranja. Več informacij: vasja.hrovat@gov.si

Spodbudna ocena tečaja za strokovne ocenjevalce

Ker se število akreditacijskih postopkov nezadržno povečuje, obenem pa se dejavnost akreditiranja širi tudi na nova strokovna področja, je Slovenska akreditacija v dneh od 29. septembra do 1. oktobra 2004 pripravila usposabljanje kandidatov za nove strokovne ocenjevalce. Hotel v Ribnem pri Bledu je nudil primerno okolje za izvedbo tečaja, ki se ga je poleg treh predavateljev udeležilo 23 kandidatov za strokovne ocenjevalce. Ti so bili izbrani izmed prijav na razpis, ki ga je Slovenska akreditacija objavila v aprilu 2004.

¶ Cilj tečaja je bil podati ustrezno znanje o akreditacijskih standardih, postopku akreditiranja ter metodah in tehnikah učinkovitega ocenjevanja. Pri pravi programu in urnika tečaja so bile upoštevane številne izkušnje iz prejšnjih tečajev, ki so večinoma

potekali v sodelovanju s švedsko (SWEDAC) in britansko (UKAS) akreditacijsko službo, novost tečaja pa je bila vaja opazovanja aktivnosti (preskusa) kot dela postopka ocenjevanja.

¶ Za skupinsko delo so bili udeleženci razdeljeni v štiri čim enakovrednejše skupine, pri čemer so bile upoštevane njihove dosedanje izkušnje z akreditacijo ter strokovna področja, za katera so usposobljeni. Poleg skupinskega dela in predavanj so udeleženci tečaja novo znanje pridobivali z reševanjem individualnih vaj, igranjem vlog ter različnimi oblikami poročanja.

¶ Udeleženci tečaja so ob koncu izpolnili tudi anketo, v kateri so ocenili tečaj. Splošna ocena usposabljanja je nadvse spodbudna, udeleženci pa so izjemno pohvalili vzdušje na tečaju in podajanje znanja. Kot najuporabnejše na tečaju so ocenili zlasti praktične vaje in simulacije. Podobna usposabljanja v Slovenski akreditaciji načrtujemo tudi v letu 2005, poleg tega pa želimo čim več udeležencev dosedanjih tečajev aktivno vključiti v nadaljnje faze usposabljanja ocenjevalcev (opazovanje dela usposobljenih ocenjevalcev in izvajanje ocenjevanj pod nadzorom).

Izobraževanje za vodilne ocenjevalce laboratorijev

Vsodelovanju z britansko akreditacijsko službo UKAS je v Ribnem od 13. do 14. januarja letos potekal tečaj za vodilne ocenjevalce. Udeležilo se ga je 10 kandidatov, ki bodo po končanem usposabljanju ocenjevali preskuševalne in kalibracijske laboratorije.

¶ Program tečaja je bil sestavljen v skladu z vodili EA in ILAC in je obsegal vsebine standarda ISO/IEC 17025, pravila postopka akreditiranja pri SA, poseben poudarek pa je bil namenjen vodenju ocenjevalne komisije in obvladovanju odnosov med ocenjevalno komisijo in predstavniki laboratorija. Udeleženci so pridobljeno znanje preverili tudi s praktičnim delom.

¶ V Slovenski akreditaciji pričakujemo, da bodo v letu 2005 na novo usposobljeni vsaj štirje vodilni ocenjevalci. S tem bomo skušali zagotoviti potrebne zunanje strokovne sodelavce, ki bodo izvajali nadzorne obiske v akreditiranih laboratorijih, saj se zaradi hitrega povečevanja števila podeljenih akreditacij povečuje tudi obseg dela, ki ga mora Slovenska akreditacija opraviti pri nadzoru akreditacij. Več informacij o tečajih za ocenjevalce: joze.korbar@gov.si

Odbor za kontrolne organe (IC), 10. 9. 2004, Budimpešta

Na enem od prejšnjih sestankov je odbor med drugim obravnaval način dela različnih akreditacijskih organov pri ocenjevanju zahteve standarda ISO/IEC 17020 v zvezi z neodvisnim pregledom računovodskih izkazov. Člani odbora so tedaj zavzeli stališče, da je standard v tej točki dejansko nedorečen, in predlagali, da bi od izdajatelja standarda (ISO) pridobili ustrezna pojasnila. Do tega sestanka je izvršilni odbor EA (EXE) odločil, da bo o tej zahtevi standarda navezal stik z ISO, ko bo v pripravi naslednja izdaja standarda. Odbor z odločitvijo EXE sicer ni bil zadovoljen, a je vseeno potrdil njegovo odločitev. Predlagal pa je tudi več dopolnil vodila za uporabo standarda ISO/IEC 17020, ki pa bodo prav tako obravnavana šele ob njegovi naslednji reviziji.

¶ Vodja delovne skupine za kontrole cestnih vozil je poročal o prizadevanjih za sestavo delovne skupine, ki bi pripravila vodila za akreditiranje na tem področju. Mnoge članice EA namreč že akreditirajo ali pa vsaj razvijajo postopke za akreditiranje dejavnosti kontrole za cestna vozila, zlasti za segment težkih vozil. Vendar pa se je kljub precejšnji aktivnosti članov na tem področju, ki se glede pristopov precej razlikujejo, povabilu k sodelovanju v delovni skupini EA odzvalo le malo kandidatov. Da bi pri tem naredili korak k uskladitvi pristopov, bo odbor pri vseh članicah EA naredil analizo, s katero bo skušal odkriti področja, zanimiva za povezovanje pri pripravi skupnih vodil. Od rezultatov analize bo odvisna tudi odločitev o nadaljnji usodi delovne skupine za cesta vozila.

¶ Vodilo ILAC in IAF za uporabo standarda ISO/IEC 17020 je bilo sprejeto, niso pa še jasni roki za njegovo uvedbo v uporabo ter potrebna prehodna obdobja. Ker se vsebina tega vodila le v nekaterih podrobnostih razlikuje od vodila EA-5/01, odbor ocenjuje, da uvedba novega vodila v akreditacijsko prakso ne bo težavna.

¶ Pomembna je bila tudi poglobljena razprava o načinih in oblikah določanja obsega akreditacije za kontrolne organe. Predstavitvam izkušenj članov in prakse akreditacijskih organov je sledila ugotovitev, da mora obseg jasno podati informacijo o zahtevah, predmetu in načinu kontrole ter o morebitnih omejitvah. Pomembna ugotovitev je bila med drugim tudi, da mora odbor upoštevati še vidike akreditacije, povezane s posamičnimi direktivami. Predlagano je bilo, da bi odbor pripravil seznam "standardnih" oblik obsega.

¶ Odbor se je seznanil še z izkušnjami ocenjevanja akreditacijskih organov, ključna vsebina pa je bila določanje obsega opazovanj pri ocenjevanjih.

Odbor za certifikacijske organe (CC), 11. 9. 2004, Budimpešta

Ker je prejšnji predsednik odbora Roger Brockway (UKAS) v začetku maja 2004 prevzel vodenje mednarodne zveze kontrolnih organizacij IFIA (International Federation of Inspection Agencies), je bil za novega predsednika izbran Norbert Müller, predstavnik avstrijske akreditacijske službe BMWA. Novi predsednik je napovedal, da bo ena od pomembnih nalog CC odločno prizadevanje za uveljavitev "evropskih" stališč v okviru mednarodnega akreditacijskega foruma IAF, ki v svetovnem merilu povezuje akreditacijske službe, ki akreditirajo certifikacijske in kontrolne organe. Menjava vodstva je bila priložnost še za oceno programa dela odbora v prihodnje, predvsem v povezavi s strateškim planom EA. Znotraj CC so bile imenovane tudi kontaktne osebe za koordinacijo in izmenjavo informacij za posamezna strokovna področja.

¶ Obravnavan je bil dnevni red sestanka tehničnega odbora IAF, ki poteka v okviru generalne skupščine IAF, razprava pa se je usmerila predvsem v to, kako jasno in učinkovito zastopati interese EA. Odbor za certifikacijske organe je predlagal izvršilnemu odboru EA (EXE), naj skupščini IAF predlaga imenovanje predsednika CC, g. Müllerja, za podpredsednika tehničnega odbora IAF (TC).

¶ Delovna skupina za toplogredne pline (TGP), ki jo vodi Phil Shaw (UKAS), pripravlja vodilo za postopke evaluacije verifikacijskih organov (preveriteljev) na tem področju. Nastajajoče vodilo naj bi pripomoglo k večji usklajenosti pristopov pri akreditiranju preveriteljev poročil o emisijah TGP, ki so osnova za izdajo "emisijskih" dovoljenj in za trgovanje z njimi. Vodilo bo dobilo oznako EA-6/03 in bo objavljeno na spletni strani EA. Podana pa je bila še informacija, da je bila na odboru ISO/CASCO sprejeta odločitev o začetku priprave novega standarda za akreditiranje preveriteljev TGP.

¶ Prisotni so razpravljali tudi o predlogu sprememb vodila EA-6/02, ki podaja smernice za izvajanje akreditiranja certifikacijskih organov (po EN 45011 in EN 45012) za potrebe standarda EN 729. Kljub predlaganim spremembam je odbor podprl nadaljnjo uporabo obstoječega vodila, vendar pa bo odbor poiskal še dodatne informacije o predlogu sprememb, mogoča pa je tudi ustanovitev strokovne delovne skupine.

¶ Odbor je obravnaval še zahteve vodil ISO 61 in 66 glede določitve obsega, saj se v praksi pogosto pojavljajo težave pri določanju števila opazovanj presoje za začetna ocenjevanja certifikacijskih organov, ki imajo velik obseg akreditacije.

Odbor za laboratorije (LC), 14. in 15. 9. 2004, Bukarešta

Zasedanje odbora za laboratorije pri EA je tokrat potekalo v nekoliko okrnjeni sestavi. Manj kot ponavadi je bilo prisotnih predstavnikov strokovnih delovnih skupin, katerih delo se reorganizira glede na nedavne odločitve, sprejete v EA. Manjkalo je tudi nekaj drugih predstavnikov posameznih organizacij, združenj ali delovnih skupin, nekatere najavljene točke sestanka pa so bile predstavljene na naslednji sestanek. Vendarle je sestanek kljub temu postregel z nekaj pomembnimi razpravami in sklepi ter jasno zadanimi nalogami, ki so pomembne za celoten sistem akreditiranja. V množici tem tokratnega zasedanja omenimo naslednje.

¶ V dolgotrajnih prizadevanjih na področju akreditiranja proizvajalcev referenčnih materialov je tokrat odbor prekinil neskončne in ponavljajoče se razprave z dejavno potezo. Kot odgovor na nalogo, ki sta mu jo posebej naložila izvršilni odbor in predsednik EA, je oblikoval jasna stališča o akreditiranju na tem področju. Ta predstavljajo uradno stališče EA in so bila posredovana tudi generalni skupščini ILAC. Pomembno je dejstvo, da se celotna dejavnost vendarle prepoznava kot aktivnost ugotavljanja skladnosti (conformity assessment activity). EA pri tem predlaga uporabo definicij, ki jih za proizvajalce referenčnih materialov uporablja ISO Guide 34:2000. Za analitični del v kompleksnem postopku akreditiranja takih organov, ki "dodeljujejo vrednosti" (namenoma je uporabljena beseda "assigning values") referenčnim materialom, je vsekakor treba upoštevati tudi standard ISO 17025. EA tudi zahteva, da se kot pogoj za možno usklajevanje akreditiranja na tem področju ISO Guide 34 dopolni z referenco na standard ISO 17025.

¶ Odbor razpoznava jasne potrebe in želje po pokritju področja akreditiranja ponudnikov shem preskušanja strokovne usposobljenosti (proficiency testing schemes (PT) providers). Tudi na tem področju so bila oblikovana načelna uradna stališča EA, s katerimi politiko o tem vprašanju EA zastopa v ILAC. EA trenutno kot podlago za akreditiranje priporoča ISO Guide 43 – Part 1 in dokument ILAC G13. Čeravno je trenutno vprašanje podlage za akreditiranje (izbor normativnih dokumentov) še nekoliko v zraku, je vendarle zelo jasno stališče EA, da akreditacijski organi ne smejo tekmovati s ponudniki PT shem. Akreditacijski organi torej ne bodo sami organizirali preskušanj strokovne usposobljenosti, posebej ne v primerih, ko bi hkrati sami tudi akreditirali ponudnika takih storitev.

¶ Izluščila so se tudi jasna stališča o sodelovanju EA in Euromet, vsaj kar zadeva področje dela dosedanjega delovanja odbora za laboratorije. Odgo-

vornost za sedanje dokumente EA, ki so povsem tehnična navodila na področju kalibracij, bo ob koordinaciji EA prevzel Euromet, ki prav tako nudi podporo na področju medlaboratorijskih primerjav. Predstavljen je bil tudi memorandum o soglasju, ki naj bi bil podpisan na naslednji generalni skupščini EA.

Odbor za publikacije in promocijo (PC), 10. 9. 2004, Milano

Število projektov in nalog, za katere je odgovoren odbor, se je v zadnjem letu opazno povečalo, kar je z razpoložljivimi (zlasti človeškimi) viri postalo nekoliko težje obvladljivo. Zato bo EA v kratkem ustanovila stalni sekretariat, katerega pomemben del nalog bo povezan prav s podporo pri izvedbi projektov odbora. Da bi bile predlagane rešitve čim učinkovitejše in čim bolj usmerjene v podporo strateškemu planu EA, je bil pripravljen podroben vsebinski pregled opravljenih in še načrtovanih akcij, ki izhajajo iz načrta komuniciranja, sprejetega na generalni skupščini EA pred letom dni.

¶ Sekretariat EA je pred nekaj leti že pripravil predstavitev združenja v obliki elektronskih prezentacij in posterjev, ker pa je EA (in tudi njene članice) v tem času dosegla precejšen napredek, spremenile pa so se tudi nekatere pomembne systemske okoliščine, se je odbor odločil za prenovo teh promocijskih gradiv. Ta bodo osvežena tako vsebinsko kot tudi oblikovno, da bodo celovito izražala "duha" združenja. V novi obliki naj bi bili na voljo najpozneje v začetku leta 2005.

¶ Vedno bolj potrebne so tudi celovite promocijske rešitve in gradiva, ki bi jih v podporo prizadevanjem nacionalnih akreditacijskih služb pripravila EA. V daljši razpravi so se oblikovale jasne smernice, po katerih bo sekretariat EA do naslednjega sestanka pripravil konkretne predloge in rešitve za gradiva, namenjena novinarjem.

¶ Že nekaj časa poteka projekt celovite prenove spletne strani EA, ki naj bi v novi obliki postala mnogo uporabnejši informacijski vir. V okviru spletne strani sodi tudi intranet združenja, na katerem je članom odborov, posvetovalnemu odboru (EAAB) in članom generalne skupščine dosegljivo delovno gradivo za vse njihove sestanke in delovna srečanja. V zadnjem času sta se z uveljavitvijo nekaterih pobud uporabnost in ažurnost intranetnih strani bistveno povečali, s tem pa tudi interno komuniciranje znotraj EA.

¶ Na spletno stran EA (<http://db.european-accreditation.org>) je bila prenesena tudi baza akreditiranih kalibracijskih laboratorijev EA, še vedno pa so vanjo vključene le baze nekaterih akreditacijskih služb. Zato je EA k sodelovanju znova povabila vse svoje članice.

¶ Odbor sodeluje tudi s partnerskimi odbori v ILAC in IAF, žal pa sta sodelovanje in izmenjava izkušenj precej okrnjena. Resda je za to tudi nekaj objektivnih razlogov, a kljub temu je odbor sprejel več ukrepov, s katerimi bi bilo mogoče sodelovanje v prihodnje okrepiti, med njimi izmenjavo promocijskih gradiv, uporabo že razvitih in preverjenih pristopov ter učinkovitejše zastopanje stališč EA v svetovnem merilu.

¶ Na sestanku so člani odbora obravnavali še obvladovanje dokumentov EA, obveščanje javnosti o dogajanju v zvezi z akreditacijo na ravni SOGS (Senior Officials Group on Standardization and Conformity Assessment) in Evropske komisije ter nastajajočo bazo kontaktnih oseb pri članicah EA za vsa področja akreditiranja, novi izzivi pa so prinesli tudi predlog sprememb nalog in pravil, po katerih odbor deluje.

Delovna skupina za EMAS (FAB - Forum of Accreditation Bodies)

FAB (Forum of Accreditation Bodies) združuje akreditacijske službe držav članic EU, združene na podlagi 4. člena Uredbe (ES) št. 761/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2001, ki dopušča prostovoljno sodelovanje organizacij v sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS). Skupina je bila formalno ustanovljena v Parizu leta 2000, sestaja pa se dvakrat na leto.

¶ Zadnji sestanek je bil na Nizozemskem, poglobljena tema pa je bila revizija uredbe EMAS II. Revizija naj bi potekla v dveh korakih. Najprej naj bi se spremenila Priloga 1, v kateri so opisane zahteve za sistem ravnanja z okoljem. Ker so te povzete kar po ISO 14001:1996, vemo pa, da je lansko leto iz-

šla nova izdaja standarda ISO 14001, je treba sedaj spremeniti tudi Prilogo 1. Izid nove uredbe EMAS (EMAS III) ali pa morda le nove Priloge 1 k EMAS II se pričakuje še letos.

¶ Večje spremembe v EMAS II pa zahtevajo tudi drugačen, bolj zapleten in dolgotrajnejši postopek odobritve, zato je upravičeno pričakovati, da nova uredba ne bo izšla prej kot v letu 2007. Projekt uvažanja večjih sprememb se bo začel s podrobno in neodvisno analizo o uspešnosti, upravičenosti in potrebnosti uredbe EMAS. Zanimivo je, da se v državah, kot so Italija, Avstrija in Nemčija, število podjetij, registriranih v EMAS, v primerjavi s prejšnjimi leti zmanjšuje. Se bo morda celo pokazalo, da EMAS ni (več) zanimiv?

¶ Slovenska akreditacija je v septembru 2004 podelila prvo akreditacijo preveritelju EMAS, Slovenija pa je do sedaj v sistem EMAS registrirala eno organizacijo. Gostitelj prihodnjega sestanka FAB maja 2005 v Ljubljani bo Slovenska akreditacija.

SA aktivno vključena v delovno skupino za toplogredne pline (EA CC/GHG)

Podnebje se spreminja, pri tem pa ima svoje prste vmes človek, predvsem s proizvodnjo in izpuščanjem toplogrednih plinov (TGP). Zmanjšanje teh emisij in trgovanje z njimi obravnava tudi Kjotski protokol, s katerega ratifikacijo se je Slovenija zavezala k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov. Z vstopom v EU se je naša država obvezala implementirati tudi direktivo EU o vzpostavitvi sheme trgovanja z emisijami toplogrednih plinov (Direktiva 2003/87/ES). Trgovanje z emisijskimi pravicami v okviru držav EU tako s 1. januarjem 2005 začneja dobivati pravo obliko in vlogo.

¶ Slovenska akreditacija z vključitvijo v delovno skupino EA CC/GHG v okviru Evropskega združenja za akreditacijo aktivno sodeluje pri usklajevanju pravnih okvirjev za uvedbo omenjene direktive. Delo te skupine je trenutno osredotočeno na pripravo strokovnih podlag za usposobljenost preveriteljev emisij toplogrednih plinov. Izkušnje in usmeritve te delovne skupine je SA prenesla tudi na delovno skupino MOP za pripravo odredbe o merilih za preverjanje poročila o emisijah toplogrednih plinov in pogojih, ki jih mora izpolnjevati njegov preveritelj.

¶ Državni načrt Slovenije namreč vključuje 94 naprav, ki predstavljajo tehnološke enote, za katere je določeno, da lahko povzročajo obremenitev okolja. Direktiva zahteva, da upravljavci takšnih naprav letno poročajo o njihovih emisijah toplogrednih plinov. Poročila, ki morajo biti poslana na MOP, morajo pred tem preveriti imenovani preveritelji, ki pa morajo biti za preverjanje poročil o emisijah toplogrednih plinov akreditirani po zahtevah standarda SIST EN 45011.

Akreditirani organi

Pri SA je imelo na dan 10. 3. 2005 pridobljeno akreditacijo 21 kalibracijskih in 59 preskuševalnih laboratorijev, 5 certifikacijskih organov, 47 kontrolnih organov ter en okoljski preveritelj, skupaj je torej 133 veljavnih akreditacij.

¶ V prejšnji izdaji Biltena SA smo objavili seznam organizacij, ki so imele veljavno akreditacijsko listino SA na dan 10. 3. 2004. Tokrat sledi seznam akreditiranih organizacij, ki so akreditacijo SA pridobile v zadnjem letu (do 10. 3. 2005). Ker je od januarja 2005 v veljavi novo označevanje laboratorijev, so poleg prvotnih oznak navedene tudi nove, ki se bodo uporabljale v prihodnje. Pri nekaterih akreditiranih organih so bile opravljene širitve oziroma krčitve obsega, natančni podatki o akreditiranih organih ter celovita informacija o njihovih obsegih akreditacije, vključno s prilogami k akreditacijskim listinam, pa so dostopni na spletni strani www.gov.si/sa.

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**

Koledar

Marec

- 8. - 9. 3. EA LC, London
- 14. 3. EA IC, Pariz
- 15. 3. EA CC, Pariz
- 17. - 18. 3. EA MAC, Milano

April

- 1. 4. EA PC, Istanbul
Delovna skupina za medicinske laboratorije, SA, Ljubljana

Maj

- 11. - 13. 5. Tečaj za strokovne ocenjevalce, Ribno
- 19. - 20. 5. FAB, Ljubljana

Junij

- 8. - 9. 6. Generalna skupščina EA, Helsinki

Kontakt

Slovenska akreditacija (SA)
Šmartinska 140, 1000 Ljubljana
T: 01 / 547 32 50
F: 01 / 547 32 72
<http://www.gov.si/sa>

Preskuševalni laboratoriji

L-064 (LP-039) CPV, d.o.o., Center za varnost in zdravje pri delu, Laboratorij za akustiko in fizikalne meritve, Ljubljana; Preskušanje akustičnih in vibracijskih karakteristik materialov in izdelkov, konstrukcij, zgradb, hrup;

L-065 (LP-040) Univerza na Primorskem, Znanstveno raziskovalno središče Koper, Laboratorij za preskušanje oljčnega olja, Izola; Kemija (kmetijski pridelki in živilski proizvodi / masti in olja/);

L-066 (LP-041) Regionalni tehnološki center Zasavje, d.o.o., Kemijsko-tehnološki laboratorij, Hrastnik; Kemija (kemična analiza);

L-067 (LP-042) Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (SIQ), Področje elektromagnetika, Ljubljana; Neionizirna sevanja (elektromagnetna sevanja);

L-068 (LP-043) Zavod za zdravstveno varstvo Celje, Oddelek za mikrobiologijo, Laboratorij za sanitarno mikrobiologijo, Celje; Biologija, mikrobiologija, biokemija (hrana in pijača);

L-069 (LP-044) Zavod za zdravstveno varstvo Koper, Oddelek za sanitarno kemijo, Koper; Kemija (kemijska analiza /vode/, kmetijski pridelki in živilski proizvodi /žita, sadje in zelenjava, meso in ribe/);

L-070 (LP-045) TALUM, d.d., DE Kontrola kakovosti, Laboratorij, Kidričevo; Kemija (kemična analiza);

L-071 (LP-046) Urad RS za meroslovje, Sektor za plemenite kovine, Ljubljana; Kemija (kovine);

L-072 (LP-047) SŽ ACRONI, d.o.o., Skupne službe kakovost in razvoj - Sektor kemija, Jesenice; Kemija (odpadne vode);

L-073 (LP-048) IKEMA, d.o.o., Ptuj; Kemija (kemična analiza - anorganska, organska);

L-074 (LP-049) EPI SPEKTRUM, d.o.o., Maribor; Akustika in vibracije (preskušanje akustičnih karakteristik konstrukcij in zgradb, meritve hrupa);

L-075 (LP-050) CINKARNA Metalurško kemična industrija Celje, d.d., Služba kakovosti in Služba za varstvo okolja, Celje; Kemija (anorganska - odpadne vode);

L-076 (LP-051) GORENJE, d.d., Analizna kemija, Varstvo okolja, Velenje; Kemična analiza (anorganska - odpadne vode);

L-077 (LP-052) Savatech, d.o.o., Centralni laboratorij, Kranj, Mehanika (mehansko preskušanje nekovin - guma);

L-078 (LP-053) Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor, p.o., Center za ekologijo in varstvo okolja - preskusni laboratorij, Maribor; Akustika in vibracije (hrup v okolju in na delovnih mestih, preverjanje zvočne izolativnosti gradbenih elementov in konstrukcij, fasadnih konstrukcij in fasadnih elementov ter medetažnih konstrukcij,

hrup v stanovanjskih in poslovnih stavbah); Kemija (kemična analiza - emisije plinov);

L-079 (LP-054) ISKRAEMECO d.d., Merilni laboratorij, Kranj; Elektrotehnika (elektromagnetna združljivost izdelkov);

L-080 (LP-055) Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto, Služba za higieno, epidemiologijo in ekologijo, Oddelek za ekologijo, Novo mesto; Akustika in vibracije (hrup), kemija (kemična analiza - zrak), varstvo okolja (zrak);

L-081 (LP-056) Komunalno podjetje Ptuj, d.d., Kemijski laboratorij, Ptuj; Kemija (kemična analiza - odpadne vode);

LP-057 Univerza v Ljubljani, Fakulteta za elektrotehniko, Laboratorij za metrologijo in kakovost, Ljubljana; Elektrotehnika (električni gospodinjski aparati);

LP-058 Inštitut za celulozo in papir, Laboratorij za papirništvo, Ljubljana; Kemija (kemična analiza - odpadne vode, odpadki, papir);

LP-059 Inštitut za neionizirna sevanja, Ljubljana; Neionizirna sevanja (elektromagnetna sevanja)

Kalibracijski laboratoriji

LK-021 BELMET MI, d.o.o., Ljubljana; Mehanske veličine (pozitivni in negativni tlak, absolutni tlak); Temperatura, vlaga in termofizikalne lastnosti (uporovni, tekočinski in indikacijski termometri, merilniki relativne vlažnosti, ovrednotenje klimatskih komor)

Certifikacijski organi

CP-003 INSPECT, d.o.o., Ljubljana; Certificiranje procesov - integrirana pridelava grozdja, sadja, zelenjave in poljščin; Certificiranje proizvodov - posebni kmetijski pridelki in živila

Kontrolni organi

K-032 Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo, Laboratorij za meritve v procesnem strojništvu, Ljubljana; Kontrola meril v skladu z nacionalnimi predpisi in mednarodnimi standardi in priporočili za merilnike krvnega tlaka in za merila tlaka v pnevmatikah;

K-033 Zavod za gradbeništvo Slovenije, Metrološki laboratorij, Ljubljana; Kontrola meril v skladu z nacionalnimi predpisi za naprave z valji za preverjanje zaviralne sile pri vozilih na motorni pogon in priklopnih vozilih;

K-034 Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor, p.o., Center požarne varnosti, Maribor; Kontrola vozil za mednarodni cestni transport nevarnih snovi v skladu z mednarodnim sporazumom (ADR);

K-035 Avtoservis, tehnični pregledi in prodaja vozil, d.d., Slovenj Gradec; Kontrola nadzornih naprav za kontrolo dela voznika in gibanja vozil v cestnem prometu (tahografov) v skladu z nacionalnimi predpisi;

K-036 ZVD Zavod za varstvo pri delu, d.d., Ljubljana; Kontrola dvigal v skladu z nacionalnimi predpisi;

K-037 Urad Republike Slovenije za meroslovje, Laboratorijski center, Oddelek za overitve, Ljubljana; Kontrola neavtomatskih tehnic v skladu z nacionalnimi predpisi in mednarodnimi standardi;

K-038 Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor, p.o., Center tehničnih pregledov, Maribor; Kontrola dvigal v skladu z nacionalnimi predpisi;

K-039 RTI, d.o.o., Maribor; Kontrola vozil v skladu z nacionalnimi predpisi za ugotavljanje skladnosti vozil;

K-040 PETROL Tehnologija, d.o.o., Služba za kontrolo meril, Ljubljana; Kontrola meril pretoka in merilnih sistemov za merjenje količin tekočih izdelkov iz nafte (bencin, dizelska goriva in druge tekočine s podobno viskoznostjo) v skladu z nacionalnimi predpisi;

K-041 Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija, d.o.o., Laboratorij za kontrolo vodomero, Ljubljana; Kontrola vodomero v skladu z nacionalnimi predpisi;

K-042 Vodi Gorica, d.d., Kromberk, Nova Gorica; Kontrola vodomero v skladu z nacionalnimi predpisi;

K-043 Adria control, d.o.o., Koper; Kontrola kakovosti naftnih tekočih goriv v skladu z nacionalnimi predpisi in mednarodnimi standardi; Kontrola trdnih goriv v skladu z mednarodnimi standardi;

K-044 Marjan Zorin, s.p., Podplac; Kontrola vodomero v skladu z nacionalnimi predpisi;

K-045 Javno podjetje - Azienda pubblica Rižanski vodovod Koper, d.o.o. - s.r.l., Koper; Kontrola vodomero v skladu z nacionalnimi predpisi;

K-046 Komplast, d.o.o., Brezovica; Kontrola hrupa v naravnem življenjskem okolju v skladu z nacionalnimi predpisi in mednarodnimi standardi;

K-047 AMZS, d.d., PE KOPER, Laboratorij za tahografe, Koper; Kontrola tahografov v skladu z nacionalnimi predpisi

Okoljski preveritelji

SI-V-0001 Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (SIQ), Ljubljana; Izvajanje okoljskih presoj v skladu z Uredbo (ES) št. 761/2001

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
SIST EN ISO/IEC 17025
LK-000

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
SIST EN ISO/IEC 17025
LP-000

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
SIST EN ISO/IEC 17020/X
K-000

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
SIST EN 45012
C-000

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
SIST EN 45011
CP-000

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
SIST EN ISO/IEC 17024
CO-000

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
VODILO ISO/IEC 66
EMS-000

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
EMAS
SI-V-0000

Novi akreditacijski znaki SA

Spremenjen postopek akreditiranja pri Slovenski akreditaciji

Z uveljavitvijo sprememb Sklepa o ustanovitvi SA in Statuta SA konec novembra 2004 so bili izpolnjeni pogoji za uveljavitev sprememb dokumenta S03 Pravila postopka akreditiranja, ki ga je Svet SA sprejel junija 2004. Dokument je pomemben za vse, ki so že ali pa se še želijo akreditirati pri Slovenski akreditaciji, saj določa postopek akreditiranja ter medsebojne pravice in obveznosti stranke v postopku in Slovenske akreditacije.

Časovna opredelitev sprememb

Spremembe v postopkih bodo uveljavljene postopoma. Za nove prijave bo Slovenska akreditacija začela uporabljati nova pravila s 1. marcem 2005, od tega datuma dalje pa bo z vsakim od že akreditiranih organov pred prvim rednim nadzorom sklenila novo pogodbo in od takrat dalje se bo postopek izvajal po novih pravilih. Za vse stranke bodo tako nova pravila uveljavljena najpozneje do marca 2006.

Prijava za akreditacijo

Po novih pravilih bo Slovenska akreditacija hkrati s prijavo zahtevala tudi plačilo stroška prijave po veljavnem ceniku. To plačilo se ne vrača, tudi če do sklenitve pogodbe ne pride. Novi obrazci za prijavo za akreditacijo bodo vsebovali tudi izjavo prijavitelja, da se zavezuje spoštovati zahteve za akreditacijo SA.

Sklenitev pogodbe

Po novih pravilih bo Slovenska akreditacija s strankami sklepala tipsko pogodbo o akreditaciji. Ta pogodba bo trajne narave in se bo uporabljala do konca veljavnosti akreditacije oziroma do zaključka postopka akreditiranja, če akreditacije ni mogoče podeliti. Po novih pravilih bo SA sklepala pogodbe praviloma brez predhodnega ugotavljanja usposobljenosti prijavitelja, pogodb pa ne bo mogoče skleniti v primerih, ko niso izpolnjeni pogoji za izvedbo postopka akreditiranja (npr. shema akreditiranja za zeleno področje še ni vzpostavljena). Ta sprememba odpravlja zamik začetnega ocenjevanja, hkrati pa pomeni tudi večje tveganje za stranko, saj se morebitne generalne neskladnosti, ki lahko pomenijo tudi zavrnitev podelitve akreditacije in s tem zaključek postopka, pokažejo šele na začetnem ocenjevanju, ko so že nastali večji stroški.

¶ Medsebojna razmerja med Slovensko akreditacijo in strankami so predpisana v splošnih aktih SA. Pogodbe tudi po dosedanjih pravilih niso bile rezultat pogajanj s strankami SA, ampak rezultat ugotovitev SA po izvedenih posameznih korakih postopka akreditiranja in nadzora nad delom akreditiranih organov. Dosedanje dodatke k pogodbam bodo nadomestile odločitve direktorja SA, ki jih bodo stranke prejemale v pisni obliki. Na te odločitve pa imajo

stranke v postopku tudi pravico do priziva, ki jih SA obravnava v skladu s postopkom D05-07 Postopek obravnavanja prizivov. S spremembo statuta SA je po novem za reševanje prizivov odgovoren direktor SA.

Ocenjevanje

Nova pravila pri izvajanju ocenjevanja omogočajo ocenjevalni komisiji, da prekine ocenjevanje, če oceni, da niso izpolnjeni pogoji za njegovo izvedbo. O tem poroča direktorju SA, ki sprejme odločitev o načinu, kako se bo postopek akreditiranja nadaljeval.

Odločitev o akreditaciji

Pomembna novost pri odločanju o podelitvi akreditacije je časovna omejitev veljavnosti na štiri leta. Sprememba pravil akreditiranja se bo uveljavljala v času prehodnega obdobja za uporabo novih akreditacijskih znakov in novih pravil za sklicevanje na akreditacijo.

Pogostost nadzornih obiskov in ponovnih ocenjevanj

Standard SIST EN ISO/IEC 17011:2004 omogoča daljše intervale med nadzorom akreditiranih organov. Novi dokument S03 pa določa, da so nadzorni obiski na 12 mesecev do prvega ponovnega ocenjevanja, ki je čez štiri leta. Potem pa lahko Slovenska akreditacija izvaja nadzorne obiske na 15 mesecev in ponovna ocenjevanja na pet let. Pogoji, kdaj Slovenska akreditacija lahko ohrani zaupanje v usposobljenost akreditiranega organa in podaljša intervale nadzornih aktivnosti, pa bodo objavljeni v podrejenih (D) dokumentih.

Širitve

Širitve obsega bo Slovenska akreditacija izvedla na podlagi prijave, dogovorjeni obseg širitve pa bo določen v dodatku k osnovni pogodbi. Pravila določajo, da se začetno ocenjevanje za razširjen obseg izvede ob rednem nadzoru, če je vloga za širitve prispela najmanj 3 mesece pred planiranim nadzorom. Za širitve obsega zunaj rednih nadzorov pa bo Slovenska akreditacija upoštevala vrstni red kot za prijave za akreditacijo. Poznejši nadzor aktivnosti iz razširjenega obsega se bo izvajal hkrati z nadzorom obsega pred širitvijo.

¶ Natančno so pravila postopka opredeljena v dokumentu S03 Pravila postopka akreditiranja. SA je izdala tudi nove D-dokumente, ki vsebujejo navodila osebju Slovenske akreditacije za izvajanje postopkov. Ti dokumenti so objavljeni tudi na spletni strani SA (www.gov.si/sa).

Dr. Jože Korbar, tehnični vodja

Izdajatelj

Slovenska akreditacija (SA)
Šmartinska 140, 1000 Ljubljana
www.gov.si/sa

Uredil

Jure Čížman

Fotografije

PhotoDisc in arhiv SA

Naklada

400 izvodov

Oblikovna zasnova in izvedba

arnoldvuga+

Tisk

Božnar&Partner

Bilten Slovenske akreditacije je brezplačen.